

багатьох фізичних та інженерних товариствах як в США, так і за кордоном. Наступного року він разом із сімома колегами по «Х'юз Еркرافт» заснував власну компанію, яка стала ведучим виробником штучних рубінів, а в 1962 році очолив компанію з виробництва потужних лазерів на їх основі.

Теодор Мейман двічі був номінований на Нобелівську премію з фізики, але так і не отримав її.

Того ж 1962 року Нік (Микола) Голоняк з компанії «Дженерал Електрик» винайшов перший напівпровідниковий лазерний діод, що працював у видимому діапазоні спектру. У 1970 році його вдалось удосконалити і створити лазерні діоди неперервної дії, які працювали при кімнатній температурі. Це дозволило на їх основі створити надійні пристрої, котрі за кілька десятиліть у багатьох галузях замінили гелій-неонові лазери, створені у «Bell Telephone Laboratories» всього через півроку після успіху Теодора Меймана.

В наш час ведеться робота зі створення лазерів у рентгенівському та гамма-діапазоні, що дозволить використовувати лазери для здійснення керованого термоядерного синтезу.

Наразі застосування лазерів різноманітне. Його використовують у таких сферах життєдіяльності людини, як медицина, біологія, військова індустрія, локація і зв'язок, зберігання інформації, вимірювання космічних відстаней, проекційне телебачення, високі технології тощо [2]. Вчені на сьогоднішній день володіють завдяки лазеру монохроматичним світлом будь-якої довжини хвилі. Це може бути безперервне випромінювання з вузьким спектром або ультракороткий імпульс.

Список використаних джерел

1. Лук'янюк Володимир. лазер Перший лазер. *Наука, освіта і техніка*. URL: <https://www.jnsm.com.ua/h/0707P/>
2. Застосування лазерів. Преса. URL: <https://presa.com.ua/navchannia/zastosuvannya-lazeriv.html>

Аліна Гулько

АНАЛІЗ ДОСВІДУ ПІДГОТОВКИ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В ІНОЗЕМНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Однією з головних потреб людини є потреба в безпеці. З давніх часів люди об'єднувалися в громади, щоб захистити себе, з часом роль держави у забезпеченні безпеки своїх громадян, кордонів, основ і традицій зростає. Водночас, якою б досконалою не була система безпеки країни, з розвитком суспільства з'являлися все нові й нові загрози. У ХХІ столітті в різних

країнах світу, формуючи системи безпеки, в тому числі правоохоронні органи, служби з ліквідації наслідків стихійних лих і небезпечних дій людей, були створені міжнародні організації для забезпечення безпеки всього людства.

У багатьох країнах, де небезпечні та надзвичайні ситуації (у тому числі пов'язані з суспільною діяльністю) трапляються найчастіше, проводиться спеціальне навчання населення країн для дій у небезпечних та надзвичайних ситуаціях. У деяких країнах, зокрема в Україні, відбувається цілеспрямоване та безперервне навчання громадян у сфері безпеки життєдіяльності, у тому числі студентської молоді [2, с. 38].

В Україні з 1991 року майже всі вітчизняні заклади вищої освіти у навчальні плани своїх спеціальностей включили курси «Безпека життєдіяльності», «Охорона праці», «Цивільний захист». На жаль, аналіз досвіду останніх років, щодо вивчення даних дисциплін здобувачами вищої освіти, показав різке зниження кількості безпекових дисциплін у навчальних планах, або ж і їх зникнення. На нашу думку – це істотне упущення. Адже життя і здоров'я наших громадян, у будь який час, є найвищою цінністю на землі!

Тому вивчення зарубіжного досвіду освіти у сфері навчання безпеки життєдіяльності учнів та студентів є назрілою і доречною практикою.

Так, наприклад, у програмі загальноосвітніх шкіл Ізраїлю немає спеціальної програми, яка готує учнів до дій у надзвичайних ситуаціях, формуючи тим самим у них культуру безпечного життя. В ізраїльських школах учні здобувають необхідні знання в галузі безпеки під час вивчення загальноосвітніх предметів, а також за допомогою різноманітних факультативів. Найпоширенішими курсами є факультативи «Захист», «Небезпечні операції», які є обов'язковими у багатьох навчальних закладах. Крім того, багато шкіл організують гуртки «Молодіжна поліція» [1, с. 15].

Зауважимо, що кожна школа обирає для себе потрібний курс, підписуючи договір з компанією, яка займається розробкою, проектуванням та монтажем систем безпеки, а також постійним навчанням персоналу. Фахівці компанії навчають адміністраторів шкіл, вчителів, а також беруть участь у підготовці школярів до дій у надзвичайних ситуаціях.

Учнів навчають шкільні вчителі, які пройшли спеціальну підготовку в компаніях, що спеціалізуються на охороні навчальних закладів, і мають відповідну ліцензію Міністерства освіти Ізраїлю, а також співробітники поліції, армії та рятувальники. Особливий акцент робиться на психологічній підготовці школярів до екстремальних ситуацій, формуванні їх готовності до обережних і рішучих дій. Проводяться заняття зі школярами, тренінги, рольові ігри, уроки розвитку навичок самозахисту. Природно, що враховуються вікові особливості школярів, їх підготов-

леність у сфері безпеки [1, с. 16].

Молодші школярі малюють надзвичайні ситуації, аналізують їх і пропонують варіанти дій, які допомагають їм уникнути неприємностей. У старшій школі акцент робиться на усвідомленні учнями надзвичайних ситуацій природного, техногенного та соціального характеру (причини, наслідки, правила безпечної поведінки). Особливе значення у підготовці мають дії під час погроз та терористичних актів, у тому числі в школах. З учнями займається поліція та вчителі школи. Навчання «Молодіжної поліції» розпочинається з десятого класу і продовжується в одинадцятому. У цю групу можуть входити хлопчики та дівчатка з хорошим здоров'ям, які отримали рекомендації вчителів та позитивні рекомендації від інших учнів. Для кожного учня, який приєднався до групи, відкривається особиста справа, в якій записуються всі досягнення чи проблеми учня [1, с. 15].

Якщо говорити про навчання студентів у сфері безпеки життєдіяльності в Іспанії, то варто зазначити, що як у державних, так і в приватних дошкільних навчальних закладах існують окремі курси на теми безпеки. Дітей вчать соціального спілкування та проводять з ними спортивні ігри, під час яких їм пояснюють, як не постраждати.

У школах, які надають учням середню освіту, не існує окремого курсу, схожого на український курс «Основи безпеки життєдіяльності». Питання, пов'язані з безпекою життєдіяльності, вивчають учні в інших шкільних програмах. У школах є алгоритми – описи типових небезпек і надзвичайних ситуацій, розроблені Центром безпеки шкіл та дитячих садків Міносвіти, з якими школярі знайомляться на уроках [3, с. 8].

Місія сучасних іспанських шкіл – навчити дітей ставати дорослими, підготувати їх до професійної діяльності та безпечно виживати в суспільстві. У вирішенні цього питання заклади освіти тісно співпрацюють з мерією, місцевою поліцією, рятувальними службами, медичними закладами та психологічними центрами.

Гуманітарні університети, особливо ті, що готують вчителів, також проводять курси з безпеки та гігієни, які включають додаткові дослідження щодо надання першої допомоги постраждалим, правил поведінки під час прояву небезпек, тощо. Крім того, студенти, майбутні вчителі, набувають навичок догляду за дітьми раннього віку, способів збереження психічного здоров'я.

Слід зазначити, що, вивчаючи інші навчальні курси, студенти можуть отримати додаткові знання з усіх аспектів життя, пов'язаних із забезпеченням їх безпеки. Також взаємодіють з іншими соціальними установами, організаціями, установами, компаніями [4, с. 54].

Підсумовуючи, зазначимо, що проаналізований досвід може бути використаний у процесі теоретичної підготовки студентів українських закладів вищої освіти, а також при вирішенні конкретних питань,

пов'язаних із забезпеченням безпеки закладів освіти, озброєнням студентів та учнів із знаннями та навичками з безпеки життєдіяльності.

На нашу думку, продовження вивчення досвіду інших країн з питання підготовки в галузі безпеки життєдіяльності може дати українським закладам освіти багато корисної та цінної інформації для покращення та удосконалення підготовки майбутніх поколінь до безпечного життя.

Список використаних джерел

1. Белов О, Лапін В. Актуальні проблеми викладання дисципліни «Безпека життєдіяльності» у вищих навчальних закладах. *Охорона праці*. 2002. №9. С. 14–16.
2. Калашнікова Л. В. Аналітичне осмислення етапів інституалізації соціології безпеки у сучасній західній соціологічній думці. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи»*. Харків : Вид-во Харків. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна, 2016. Вип. 37. С. 37–46.
3. Концепція освіти з напрямку «Безпека життя і діяльності людини» / В. О. Кузнецов, В. В. Мухін, О. Ю. Буров та ін. *Інформаційний вісник «Вища освіта»*. Київ : Вид-во наук.-метод. Центру вищої освіти МОНУ, 2001. №6. С. 6–17.
4. Смирнов В. А., Дикань С. А. Безпека людини: проблеми науково-педагогічного забезпечення. *Безпека людини в сучасних умовах : матеріали V Міжнар. наук.-метод. конф.* Харків : НТУ «ХП», 2013. С. 53–54.

Дар'я Данилко

МАСКУЛІННА ПРИРОДА ТРИЛОГІЇ «ДЖУРИ» ВОЛОДИМИРА РУТКІВСЬКОГО

Актуальним для сучасного українського літературознавства є гендерний підхід до інтерпретації творчості передусім письменників, чії твори допомагають побачити культурний зв'язок поколінь і зрозуміти закономірності зміни суспільних канонів, стереотипів та поглядів на роль чоловіка і жінки в українському соціумі, культурі й літературі.

Учені вважають, що маскулінність та фемінність є соціальними, а не біологічними категоріями, котрі відображають стереотипні уявлення про особистісні характеристики, зовнішність, поведінку, одяг, захоплення, інтереси, професійні заняття, освітні спеціальності, сексуальні та міжособистісні стосунки чоловіків і жінок.